

NOTA DE PREMSA

Barcelona, 15 de juny de 2020

Els ajuntaments han de garantir 80 hores d'activitats educatives a l'alumnat vulnerable aquest estiu

- Els alumnes amb desavantatge educatiu participen menys en activitats d'estiu, i això es podria agreujar per la crisi de la Covid-19. Aquest estiu els municipis han de garantir que 300.000 infants en risc de pobresa tinguin accés a oportunitats educatives.
- Cal invertir 500€ per infant per garantir 80h de programes d'estiu i reservar el 30% de places per infants i joves vulnerables ([consulta el cost](#) d'aquesta cobertura en el cas de municipis de més de 10.000 habitants).
- És urgent ampliar terminis i agilitzar els tràmits de sol·licitud de beques, i programar activitats d'estiu municipal també a l'agost i la primera setmana de setembre.
- Crida perquè els Ajuntaments de Catalunya implementin 7 mesures concretes i efectives per abordar la crisi educativa aquest estiu.

Volem que aquest estiu a nivell municipal hi hagi més oportunitats educatives i més beques que mai, perquè més infants i adolescents hi accedeixin i especialment els més vulnerables.

La crisi del coronavirus ha significat un enorme daltabaix en totes les esferes personals i socials de tots els municipis de Catalunya. **L'evidència científica apunta a que l'alumnat vulnerable té una pèrdua d'aprenentatges durant l'estiu equivalent a 2 o 3 mesos d'escolarització.** Estudis recents apunten que aquesta reculada durant l'actual crisi educativa per la COVID-19 es pot arribar a doblar, arribant a implicar una pèrdua equivalent a 4 o 6 mesos d'escolarització.

Enguany a Catalunya més de 300.000 infants i adolescents es troben en risc de pobresa relativa i al mes de setembre portaran més de 6 mesos sense escola. Aquesta pèrdua d'aprenentatges provocarà fortes desigualtats entre els alumnes, que serà molt difícil d'abordar des del sistema educatiu, i que pot acabar marcant el futur educatiu de tota una generació (augment de l'abandonament escolar, escalada de problemes conductuals, increment de l'atur i pitjors indicadors de salut).

Per això, **és imprescindible que aquest estiu hi hagi més oportunitats educatives a nivell municipal i més beques que mai** perquè més infants i adolescents hi accedeixin i especialment els més vulnerables.

Els infants i adolescents més vulnerables participen molt menys que la resta dels programes d'estiu. Els que més necessiten aquestes activitats durant aquesta crisi pràcticament no hi participaran si no hi fem res. **Els Ajuntaments han de liderar i invertir en programes educatius d'estiu per combatre aquesta bretxa de manera decisiva començant ja aquest estiu.**

Hi haurà moltes limitacions de salut pública enguany per poder fer aquestes activitats d'estiu, però sabem quines són. Cal començar ja a preveure com reconfigurar aquestes activitats per garantir que es puguin fer.

Els Ajuntaments han de liderar i invertir en programes educatius d'estiu per combatre aquesta bretxa de manera decisiva començant ja aquest estiu.

Per a fer-ho possible, des de la Fundació Bofill fem una crida als ajuntaments perquè implementin **7 mesures concretes** que es poden activar amb rapidesa i que ja funcionen en alguns municipis.

1. Preveure una quantia mínima de 500€ per infant vulnerable en els seus pressupostos municipals perquè pugui gaudir de programes educatius d'una durada mínima d'entre 2 i 4 setmanes.

Apostar per un estiu enriquit no és una despesa, és una inversió. Segons la recerca, **80 hores d'assistència repartides entre 2 i 4 setmanes a programes d'estiu és la durada mínima que han de tenir aquests programes per enfortir realment els aprenentatges dels infants i adolescents**, contrarestant així la pèrdua d'aprenentatges escolars durant les vacances (l'anomenat "summer loss").

D'acord amb els preus estàndards de les activitats d'estiu ordinàries, **80 hores d'activitats d'estiu implica invertir una mitja de 500€ per participant.** Per tant, cada ajuntament ha d'ampliar el seu pressupost per a programes d'estiu per a infants i adolescents vulnerables en funció d'aquesta inversió per participant.

2. Detectar i ajustar la cobertura de places d'estiu enriquit als infants i joves en situació de vulnerabilitat prenent com a indicador les beques menjador.

A Catalunya, a falta d'indicadors unificats i a nivell municipal, un indicador pragmàtic que detecta amb claredat **els infants més vulnerables són les beques menjador** o les beques per material escolar a secundària.

Actualment sabem que durant el curs 2019/2020 s'han atorgat **160.000 beques menjador a primària**, pel que els Ajuntaments poden conèixer de forma ràpida la quantitat d'infants vulnerables del seu municipi i ajustar el seu pressupost de beques d'estiu a aquesta realitat.

En el cas de secundària, els municipis **poden fer aquest càlcul en base a les dades sobre beques de material** (si en tenen registre) o bé fent un objectiu de cobertura equivalent a la projecció a secundària de beques menjador de primària.

3. Incrementar les beques per alumnat vulnerable per garantir que el 60% d'aquest alumnat pot participar en les activitats d'estiu municipals.

Un cop detectat tot l'alumnat vulnerable a través de les beques menjador a primària i de material a secundària, els Ajuntaments tenen diferents opcions per garantir places d'estiu enriquit per als més vulnerables: ho poden fer a través de la **subvenció directa de places en programes d'estiu o bé a través de beques**.

Sabem que a l'any 2019 es van comunicar a la Generalitat de Catalunya 5.379 activitats d'estiu organitzades per agents diversos com per exemple entitats del lleure educatiu i de l'esport. D'entre aquestes activitats als casals d'estiu hi van participar al voltant del 42% dels infants d'entre 4rt de primària i 4rt d'ESO, però la participació de l'alumnat de famílies monoparentals va baixar al 37%, com també va baixar al 29% en el cas d'alumnat amb pares estrangers.

Si bé és cert que actualment existeixen alguns mecanismes per promoure la participació d'infants i adolescents vulnerables en activitats d'estiu, com beques, subvencions municipals, o ajuts d'entitats socials, cal una aposta pública decidida per a que aquest estiu els infants i adolescents vulnerables participin molt més que habitualment. Sense dubte, han estat els més afectats per la pèrdua educativa dels darrers mesos.

Tenint en compte que el percentatge d'alumnat vulnerable que participa d'activitats d'estiu se situa al voltant del 30% (molt per sota de la mitjana del 42%), i que aquest col·lectiu necessita especialment aquest tipus de recurs, **es demana als Ajuntaments que garanteixin una cobertura efectiva mínima del 60% de l'alumnat vulnerable** (el doble de la participació detectada en cursos anteriors).

4. Allargar el termini de sol·licitud d'inscripció i agilitzar el procediment de concessió de beques o l'accés automàtic a beca d'estiu.

Per a facilitar encara més la participació a les activitats d'enriquiment educatiu a l'estiu a les famílies en situació de vulnerabilitat, cal que **els Ajuntaments agilitzin i redueixin la burocràcia i els tràmits de sol·licitud de beques o de places d'estiu municipals**.

Una via o mecanisme ràpid per concedir les beques d'estiu enriquit és **atorgar-les automàticament en base al gaudi actual de beca menjador**. En el cas de secundària es poden atorgar de forma àgil a través de la **prescripció de serveis socials**, que pot fer l'atorgament de forma automàtica en base a la informació i coneixement existent dels propis educadors socials municipals, de la informació de les comissions socials de cada centre, i de la informació de les pròpies entitats de lleure educatiu.

5. De tota l'oferta educativa d'estiu de cada municipi, pública i privada, els ajuntaments han de reservar un mínim del 30% de les places disponibles per infants i joves vulnerables.

També a l'estiu cal evitar la segregació. Cal que els Ajuntaments estableixin els mecanismes necessaris per a que la programació d'activitats d'estiu enriquit municipal tinguin infants i joves diversos entre els seus participants.

Aquests mecanismes poden consistir en l'acord entre l'Ajuntament i les entitats d'acció social del seu territori per establir **una reserva com a mínim del 30% de places disponibles per a l'alumnat vulnerable**, corresponent al 30% de la infància de Catalunya que es troba sota risc de pobresa. Un altre mecanisme pot ser la subvenció i reserva directa d'aquestes places per part de l'Ajuntament.

Els consistoris municipals han de garantir que especialment l'alumnat dels centres d'alta complexitat tenen programació d'activitats d'estiu enriquit al seu abast. Cada Ajuntament coneix en detall quins són aquests centres educatius. Aquesta programació d'activitats no només ha de tenir lloc al propi centre educatiu, sinó que és positiu i molt recomanable que es dugui a terme en espais diversos.

6. Garantir que les oportunitats organitzades o promogudes des de l'Ajuntament tenen unes condicions bàsiques d'enriquiment educatiu.

Sabem que els programes educatius d'estiu funcionen i la recerca ho avala. Perquè així sigui **les programacions han de contemplar activitats educatives amb un triple vector**: competències bàsiques, competències socioemocionals i activitats esportives i de lleure.

Aquestes activitats poden fer-se en **espais diversos del municipi** i, fins i tot organitzats per agents diferents de cada barri (espais d'entitats, biblioteques, aire lliure, museus). Si en alguns territoris això no és possible per qüestions de salut pública, la prioritat haurà de ser organitzar menys activitats, amb grups més petits, mesures de protecció extremes, i amb **preferència per als més vulnerables**.

Tanmateix, l'Ajuntament ha de garantir que hi hagi una **programació continuada i coherent que els infants i joves gaudeixin amb una durada mínima de 2-4 setmanes amb una duració diària de 5-8 hores**.

De la mateixa manera és cabdal i s'ha de poder garantir que s'estableix i manté **vincle amb les famílies**, que el disseny de **l'experiència connecta amb l'entorn comunitari i amb els interessos de cada infant i jove**, i que sempre que sigui necessari es contempli la **provisió d'àpats gratuïts**.

7. Programar activitats d'estiu municipal també a l'agost i durant la primera setmana de setembre.

L'estiu implica 11 setmanes sense escola des del 20 de juny fins al 13 de setembre. Tot i que la majoria de programes educatius d'estiu enriquit s'organitzin per a les primeres setmanes d'estiu, **és de gran valor que durant l'agost i el setembre s'organitzin altres activitats diverses amb valor educatiu.**

Demanem als Ajuntaments que promoguin i organitzin **activitats amb contingut educatiu gratuïtes en col·laboració amb agents diversos (biblioteques, museus, centres culturals i cívics, entitats de base comunitària, etc.)**. Unes activitats que es poden realitzar en petits grups i en espais adequats per als requisits de salut pública.

Quantificació d'escenaris de garantia d'estiu enriquit per als municipis de més de 10.000 habitants

A continuació es recull la quantificació de 2 escenaris de cobertura d'un estiu enriquit per a l'alumnat vulnerable de 122 municipis de més de 10.000 habitants. L'alumnat que es comptabilitza és tot aquell comprès entre primer de primària i quart d'ESO.

Escenari 1. Contempla donar cobertura de beques per a un estiu enriquit a l'alumnat que rep beques menjador a primària i una extrapolació d'aquest percentatge per a l'alumnat de secundària.

Escenari 2. Contempla donar cobertura de beques per a un estiu enriquit a l'alumnat identificat com a vulnerable (NESE tipus "b" - per raó socioeconòmica - o tipus "c" - per raó d'origen").

Ambdós escenaris es quantifiquen en 3 columnes. La primera columna recull el percentatge d'alumnat a qui es cobriria respecte el total en cada municipi. La segona columna el nombre absolut d'alumnat que hi tindria dret. La tercera columna contempla la despesa municipal en beques que caldria destinar, tenint en compte que els col·lectius vulnerables arribessin a participar el doble del que ho fan normalment, i que per tant fos el 60% del col·lectiu diana qui accedís de manera efectiva a les beques.

Municipi	Escenari de cobertura 1: en base a perceptors beques menjador			Escenari de cobertura 2: en base a alumnat detectat com a vulnerable (tipus "b" i "c")		
	% de cobertura del total de l'alumnat	Alumnat perceptor (primària i secundària)	Despesa en beques (60% població diana)	% de cobertura del total de l'alumnat	Alumnat perceptor (primària i secundària)	Despesa en beques (60% població diana)
Abrera	9,0%	79	23.844 €	6,0%	85	25.452 € *
Amposta	ND	ND	ND	5,3%	133	39.845 € *
Arenys de Mar	ND	ND	ND	6,7%	120	35.858 € *
Argentona	ND	ND	ND	2,4%	34	10.123 € *
Badalona	30,8%	4555	1.366.598 €	9,6%	2324	697.334 €
Badia del Vallès	33,4%	284	85.119 €	6,6%	90	26.987 € *
Balaguer	28,8%	389	116.618 €	20,7%	473	142.023 €
Banyoles	ND	ND	ND	15,2%	438	131.328 €
Barberà del Vallès	13,0%	288	86.529 €	11,0%	363	108.867 €
Barcelona	28,0%	23190	6.956.943 €	7,5%	10383	3.114.878 € *
Berga	20,7%	205	61.420 €	17,6%	321	96.202 €
Blanes	18,8%	459	137.805 €	7,8%	329	98.678 € *
Calafell	27,6%	411	123.170 €	4,7%	113	33.896 € *
Caldes de Montbui	ND	ND	ND	3,1%	66	19.865 € *
Calella	ND	ND	ND	13,9%	305	91.448 €
Calonge	16,4%	89	26.573 €	4,9%	43	13.010 € *
Cambrils	ND	ND	ND	4,1%	149	44.834 € *
Canet de Mar	ND	ND	ND	5,8%	97	29.041 € *
Canovelles	43,0%	433	129.753 €	24,1%	381	114.379 €
Cardedeu	10,5%	160	48.059 €	2,0%	53	15.948 € *
Cassà de la Selva	ND	ND	ND	7,4%	114	34.188 € *
Castellar del Vallès	12,1%	202	60.474 €	4,6%	136	40.848 € *
Castellbisbal	11,7%	117	35.043 €	2,3%	39	11.661 € *
Castelldefels	13,1%	481	144.351 €	5,0%	304	91.215 € *
Castelló d'Empúries	21,5%	144	43.246 €	11,5%	138	41.469 €
Castell-Platja d'Aro	6,2%	30	9.084 €	2,6%	24	7.309 € *
Cerdanyola del Vallès	10,1%	397	119.058 €	2,9%	194	58.290 € *
Corbera de Llobregat	ND	ND	ND	2,5%	40	12.098 € *
Cornellà de Llobregat	20,4%	1027	308.127 €	9,6%	767	230.054 € *
Cubelles	19,6%	192	57.626 €	3,2%	49	14.669 € *
Cunit	ND	ND	ND	8,4%	112	33.692 € *

Deltebre	13,5%	91	27.199 €	2,6%	30	9.032 €	*
El Masnou	ND	ND	ND	4,8%	115	34.589 €	*
El Prat de Llobregat	19,4%	771	231.199 €	15,6%	992	297.695 €	
El Vendrell	ND	ND	ND	3,5%	150	45.024 €	*
Esparreguera	12,1%	183	55.021 €	3,9%	104	31.134 €	*
Esplugues de Llobregat	20,1%	623	186.934 €	5,5%	282	84.629 €	*
Figueres	18,6%	650	195.036 €	16,5%	1025	307.593 €	
Gavà	15,3%	503	151.012 €	6,7%	366	109.907 €	*
Girona	24,3%	1962	588.543 €	15,5%	2120	636.120 €	
Granollers	25,6%	1113	333.793 €	14,4%	1052	315.706 €	
Igualada	10,4%	342	102.474 €	10,1%	578	173.468 €	
La Bisbal de l'Empordà	ND	ND	ND	15,9%	230	69.117 €	
La Garriga	11,1%	173	51.984 €	2,0%	54	16.254 €	*
La Llagosta	ND	ND	ND	4,5%	73	21.870 €	*
La Roca del Vallès	9,4%	74	22.319 €	9,1%	110	32.924 €	
La Seu d'Urgell	ND	ND	ND	1,5%	23	6.939 €	*
Les Franqueses del Vallès	17,4%	250	75.143 €	5,2%	119	35.552 €	*
L'Escala	ND	ND	ND	5,6%	52	15.658 €	*
L'Hospitalet de Llobregat	34,4%	4783	1.434.777 €	15,5%	3475	1.042.530 €	
Lleida	24,2%	2293	687.885 €	9,2%	1507	452.226 €	
Lliçà d'Amunt	13,6%	116	34.765 €	1,7%	25	7.630 €	*
Lloret de Mar	ND	ND	ND	23,6%	832	249.499 €	
Malgrat de Mar	ND	ND	ND	5,5%	121	36.383 €	*
Manlleu	26,4%	372	111.727 €	37,5%	870	260.888 €	
Manresa	27,3%	1302	390.685 €	20,6%	1675	502.496 €	
Martorell	ND	ND	ND	4,4%	156	46.807 €	*
Mataró	37,9%	3442	1.038.882 €	15,6%	2279	683.842 €	
Molins de Rei	10,2%	201	60.430 €	2,9%	97	29.249 €	*
Mollerussa	ND	ND	ND	10,5%	244	73.332 €	
Mollet del Vallès	19,6%	734	220.221 €	4,3%	271	81.154 €	*
Mont Roig	ND	ND	ND	17,2%	190	56.863 €	
Montcada i Reixach	26,4%	622	186.628 €	14,9%	581	174.196 €	
Montgat	ND	ND	ND	4,0%	92	27.600 €	*
Montornès del Vallès	16,4%	193	57.939 €	8,4%	157	46.973 €	*
Olesa de Montserrat	13,3%	266	79.719 €	4,4%	144	43.256 €	*
Olot	29,7%	645	193.392 €	17,1%	692	207.560 €	

Palafrugell	9,5%	153	45.959 €	20,2%	578	173.255 €	
Palamós	ND	ND	ND	12,7%	261	78.296 €	
Palau-Solità i Plegamans	ND	ND	ND	2,7%	51	15.188 €	*
Pallejà	ND	ND	ND	0,0%	0	0 €	*
Parets del Vallès	8,4%	119	35.639 €	4,7%	111	33.163 €	*
Pineda de Mar	ND	ND	ND	11,9%	290	87.108 €	
Polinyà	8,6%	63	18.994 €	ND	ND	ND	
Premià de Dalt	ND	ND	ND	3,4%	97	28.988 €	*
Premià de Mar	ND	ND	ND	11,6%	330	98.902 €	
Reus	21,7%	1747	524.060 €	4,7%	634	190.251 €	*
Ripoll	ND	ND	ND	9,3%	111	33.285 €	
Ripollet	14,1%	428	128.506 €	2,3%	108	32.451 €	*
Roses	ND	ND	ND	5,1%	120	36.032 €	*
Rubí	23,0%	1178	353.442 €	5,3%	434	130.189 €	*
Sabadell	25,9%	3936	1.180.735 €	8,6%	2125	637.544 €	
Salou	20,3%	400	120.099 €	11,1%	344	103.263 €	
Salt	46,8%	1073	321.835 €	19,2%	675	202.522 €	
Sant Adrià de Besós	34,3%	728	218.255 €	10,1%	346	103.778 €	
Sant Andreu de la Barca	ND	ND	ND	4,1%	147	44.120 €	*
Sant Andreu de Llavaneres	ND	ND	ND	2,2%	23	6.917 €	*
Sant Boi de Llobregat	15,8%	867	260.018 €	4,9%	444	133.079 €	*
Sant Carles de la Ràpita	ND	ND	ND	5,2%	80	23.884 €	*
Sant Celoni	13,2%	169	50.732 €	10,9%	230	68.964 €	
Sant Cugat del Vallès	10,7%	832	249.462 €	3,8%	490	147.014 €	*
Sant Feliu de Guíxols	ND	ND	ND	21,0%	499	149.562 €	
Sant Feliu de Llobregat	9,8%	285	85.521 €	2,8%	141	42.210 €	*
Sant Joan de Vilatorrada	9,9%	74	22.100 €	2,9%	41	12.250 €	*
Sant Joan Despí	42,0%	314	94.350 €	3,5%	72	21.483 €	*
Sant Just Desvern	4,1%	76	22.881 €	2,8%	70	21.050 €	*
Sant Pere de Ribes	ND	ND	ND	4,7%	149	44.627 €	*
Sant Quirze del Vallès	8,7%	135	40.414 €	1,3%	31	9.196 €	*
Sant Sadurní d'Anoia	ND	ND	ND	4,2%	111	33.226 €	*
Sant Vicenç	19,5%	345	103.611 €	5,5%	164	49.203 €	*

dels Horts						
Santa Coloma de Farners	ND	ND	ND	11,9%	197	59.084 €
Santa Coloma de Gramenet	44,0%	3219	965.655 €	6,6%	778	233.462 € *
Santa Margarida de Montbui	13,8%	85	25.634 €	ND	ND	ND
Santa Margarida i els Monjos	15,6%	94	28.088 €	ND	ND	ND
Santa Maria de Palautordera	23,6%	167	50.209 €	ND	ND	ND
Santa Perpètua de Mogoda	15,6%	319	95.740 €	5,1%	174	52.097 € *
Sitges	ND	ND	ND	4,0%	92	27.612 € *
Subirats	20,2%	39	11.700 €	ND	ND	ND
Tarragona	26,8%	2437	730.960 €	7,7%	1144	343.151 € *
Tàrrrega	14,3%	180	54.129 €	15,3%	345	103.413 €
Terrassa	20,6%	3199	959.658 €	14,4%	3615	1.084.363 €
Tordera	ND	ND	ND	7,2%	136	40.824 € *
Torelló	12,7%	125	37.475 €	21,9%	371	111.362 €
Torredembarra	ND	ND	ND	7,2%	127	38.124 € *
Torroella de Montgrí	ND	ND	ND	14,9%	262	78.493 €
Tortosa	23,9%	559	167.610 €	4,8%	186	55.656 € *
Vallirana	ND	ND	ND	2,1%	37	11.201 € *
Valls	16,1%	288	86.295 €	6,1%	209	62.659 € *
Vic	24,3%	793	237.925 €	37,1%	1981	594.231 €
Viladecans	11,9%	551	165.208 €	5,1%	394	118.116 € *
Vilafranca del Penedès	25,5%	767	230.173 €	8,7%	473	141.827 €
Vilanova del Camí	12,8%	103	30.783 €	8,2%	105	31.414 € *
Vilanova i la Geltrú	20,3%	897	269.187 €	8,4%	628	188.471 € *
Vila-seca	31,0%	513	153.802 €	5,0%	125	37.560 € *
Vilassar de Mar	ND	ND	ND	1,2%	27	7.988 € *
Total Catalunya	21,5%	171.482	51.444.600 €	8,6%	47.422	14.226.600 €

Llegenda:

Per a l'escenari 1 s'han utilitzat dades d'alumnat perceptor d'ajuts menjador a primària del curs 2017-18.

Per a l'escenari 2 s'ha utilitzat com a base el percentatge d'alumnat vulnerable (tipus b i c, curs 18-19) detectat a 1er ESO, i es fa una extrapolació al conjunt de primària i ESO. Es fa amb aquesta dada perquè d'entre les dades accessibles per municipi és la que s'ajusta més a la mitjana de tot l'ESO i Primària.

(ND - No Dades) Fa referència a dades inexistents o a les quals no s'ha pogut accedir.

(*) 77 municipis marcats amb asterisc tenen un percentatge d'identificació NESE per sota de la mitjana catalana (8,6%), i per tant, l'escenari B no està contemplant un suficient percentatge d'alumnat. Aquest escenari calculat és doncs insuficient d'acord amb la realitat socioeconòmica.

Obrim L'Educació és un projecte de la Fundació Bofill nascut amb l'objectiu d'afrontar l'escenari educatiu davant la crisi de la Covid-19 i dissenyar solucions i estendre-les per fer créixer les oportunitats educatives en època de coronavirus.

Contacte:

Ismael Palacín, director de la Fundació Bofill: 620 587 300 – ipalacin@fbofill.cat

Joan Cuevas, cap de projectes a la Fundació Bofill: 605 09 72 47 – jcuevas@fbofill.cat